

Produktion av ägg från utehöns i Finland

Livsmedelshygien

Produktion av ägg från utehöns i Finland

Produktion av ägg från utehöns i Finland

En myndighets verksamhet skall bygga på den befogenhet som föreskrivs i lag och lagen skall följas i myndighetens verksamhet. Myndighetens anvisningar är till sin rättsliga natur inte bindande för andra myndigheter eller företagare. I sista hand avgörs frågor som gäller tillämpandet av lagstiftningen av en domstol.

Denna anvisning innehåller både direkta citat ur lagstiftningen som tolkningar av hur lagstiftningen tillämpas. Lagstiftningen är markerad *kursiv*. Tolkningarna i anvisningen är Eviras syn på hur lagstiftningen borde tillämpas.

Produktion av ägg från utehöns i Finland

INNEHÅLL

1 Allmänt	3
2 Lagstiftning	3
3 Allmänna krav på produktionen av hönsägg	4
4 Anmälan om ett primärproduktionsställe	4
5 Äggproducenter ska registrera sig	5
6 Godkännande av ett hönseri för utehöns	5
7 Kraven på produktionslokaler som producerar ägg från utehöns	5
8 Begränsningar i hållandet av fjäderfä utomhus	6
9 Salmonellakontroll	7
10 Märkning av äggen och förpackningarna	7
11 Bokföring	7
12 Uppdateringar av anvisningen	8

Produktion av ägg från utehöns i Finland

Livsmedelssäkerhetsverket Evira har utarbetat denna anvisning om tillsynen över produktionen av ägg från utehöns för tillsynsmyndigheternas bruk. Med hjälp av denna anvisning får också producenterna information om kraven i Finland.

1 Allmänt

I anvisningen behandlas kraven i den nationella livsmedelslagstiftningen och EU-livsmedelslagstiftningen och de särskilda kraven i lagstiftningen om en samlad marknadsordning på saluhållandet av hönsägg som producerats i ett hönseri för utehöns. Äggproducenterna ska också följa de allmänna kraven på produktion av hönsägg och registrerings-, djurskydds-, salmonellakontroll- och djursjukdomsförfattningarna som hänför sig till hållandet av höns.

Med ägg från utehöns avses ägg från värmogna frigående höns utomhus, äggproduktion i ett godkänt hönseri för utehöns.

Äggens produktionsmetod godkänns av Evira och hos Evira ansöks om ett godkännande innan verksamheten inleds. Den kommunala veterinären svarar för tillsynen över produktionen av hönsägg inom hans eller hennes område och för tillsynen över att salmonellakontrollprogrammet följs. Evira upprätthåller ett register över godkända hönsrier för frigående höns inomhus och utomhus.

2 Lagstiftning

Produktionen och försäljningen av ägg från utehöns regleras huvudsakligen av följande författningar. Författningarna ska beaktas med eventuella ändringar.

Lagstiftning

Livsmedelslagen 23/2006

Jord- och skogsbruksministeriets förordning 1368/2011 om livsmedelshygien vid primärproduktion av livsmedel (primärproduktionsförordningen)

Kommissionens förordning (EG) nr 589/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 när det gäller handelsnormerna för ägg (förordningen om handelsnormer för ägg)

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung (hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung)

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna (livsmedelsinformationsförordningen)

Direktiv 1999/74/EG om att fastställa miniminormer för skyddet av värphöns

Djurskyddslagen 247/1996

Djurskyddsförordningen 396/1996

Statsrådets förordning 673/2010 om skydd av höns

Lagen om ett system för identifiering av djur 238/2010

Jord- och skogsbruksministeriets förordning 867/2010 om identifiering av fjäderfä och vissa andra fåglar (fjäderfäidentifieringsförordningen)

Lagen om djursjukdomar 441/2013

Jord- och skogsbruksministeriets förordning 814/2017 om försiktighetsåtgärder för förebyggande av överföringen av aviär influensa mellan vilda fåglar och tamfåglar (förordningen om försiktighetsåtgärder med tanke på fågelinfluensa)

Statsrådet förordning 838/2013 om hälsoövervakning av djur och om bekämpning av djursjukdomar vid artificiell reproduktion av djur

Jord- och skogsbruksministeriets förordning 1037/2013 om kontroll av salmonella hos höns och kalkoner (salmonellakontrollförordningen)

Anvisningar från Evira

Eviras anvisning 16034 Produktion och försäljning av hönsägg och andra fågelägg

Eviras anvisning 15312 Kontroll av salmonella hos fjäderfä Anvisning till företagare

Eviras anvisning 15650 Urvalsbaserade djurskyddskontroller och övervakning av djurens välbefinnande i samband med tvärvillkoren

3 Allmänna krav på produktionen av hönsägg

Om kraven som gäller produktion av hönsägg och leverans av sådana till detaljhandeln och tillsynen över sådan verksamhet har getts vägledning i Eviras anvisning 16034 Produktion och försäljning av hönsägg och andra fågelägg. De allmänna kraven på produktion och detaljhandelsförsäljning av ägg gäller också produktion av ägg från utehöns och de behandlas inte i denna anvisning. Utöver de allmänna kraven regleras produktionen av ägg från utehöns av nationella författningar och EU-författningar.

4 Anmälan om ett primärproduktionsställe

Om en produktionslokal som idkar produktion av ägg för försäljning ska lämnas en anmälan om primärproduktionsställe. Mer information om anmälan om primärproduktionsställe finner du i Eviras anvisning 16034 Produktion och försäljning av hönsägg och andra fågelägg.

5 Äggproducenter ska registrera sig

Alla som håller fjäderfä ska anmäla sig som djurhållare och registrera djurhållningsplatsen. Registreringsskyldigheten som hänför sig till hållandet av höns regleras av lagen om ett system för identifiering av djur och förordningen om identifiering av fjäderfä och vissa andar fåglar. Mer detaljerad information om hur äggproducenter ska registrera sig finner du i Eviras anvisning 16034 Produktion och försäljning av hönsägg och andra fågelägg.

6 Godkännande av ett hönseri med utehöns

En producent som önskar producera hönsägg som saluhålls med märkningen "Ägg från utehöns", ska ansöka om ett godkännande för produktionsmetoden innan verksamheten inleds. Om godkännande ansöks hos Evira. Mer information om godkännandet av hönsrier för utehöns finner du på Eviras webbplats (www.evira.fi).

7 Kraven på produktionslokaler som producerar ägg från utehöns

Produktionslokalerna ska uppfylla kraven i lagstiftningen på hållande av utehöns.

Hönsen ska under dagtid ha oavbruten tillgång till en rastgård utomhus. Detta krav hindrar dock inte att en producent begränsar tillträdet under en begränsad tid under morgontimmarna i enlighet med sedvanlig god lantbrukspraxis, inbegripet god djurhållning. Om åtgärder som vidtas enligt unionsrätten kräver att hönsens tillträde till rastgårdar utomhus begränsas för att skydda människors eller djurs hälsa får äggen, trots denna begränsning, saluföras som "ägg från utehöns" under förutsättning att värphönsens tillträde till rastgårdar utomhus inte har begränsats under en oavbruten period på mer än 16 veckor. Denna maximala period börjar det datum då tillgången till rastgårdar utomhus faktiskt begränsades för den berörda gruppen höns, vilka introducerats vid samma tidpunkt.

Om den tillåtna oavbrutna tiden på 16 veckor överskrids, kan äggen inte längre marknadsföras och saluhållas som ägg från utehöns (se punkt 10 i denna anvisning).

Rastgården ska huvudsakligen vara täckt med växtlighet och får inte användas för andra ändamål än som rastgård, med undantag för rastgårdar i fruktträdgårdar, på skogsmark eller på betesmark, om de behöriga myndigheterna tillåter detta.

Beläggingsgraden i rastgården får inte vara mer än 2 500 höns per hektar som hönsen har tillgång till eller en höna per 4 kvadratmeter. Där minst 10 kvadratmeter är tillgängligt per höna och där växling tillämpas och hönsen får fri tillgång till hela området under hela flockens liv, måste dock varje inhägnat område som används ge varje höna minst 2,5 kvadratmeter (förordningen om handelsnormer för ägg, bilaga II).

Rastgården får inte sträcka sig mer än 150 meter från närmaste öppning i hönsuset. Rastgården får dock sträcka sig upp till 350 meter från närmaste öppning under förutsättning att det finns ett tillräckligt antal skydd – minst fyra per hektar – jämnt

fördelade över hela rastgården. Skydden ska skydda hönorna mot dåliga väderförhållanden och rovdjur och under skydden ska vid behov placeras ändamålsenliga vattenniplar.

Om hönsen har möjlighet att röra sig ute, ska den väg som leder ut från djurstallet vara trygg för hönsen. Inhägnadens stängsel ska vara av ett material som är lämpligt och tryggt för hönsen. Stängslen ska hållas i gott skick så att de hindrar att hönsen skadar sig. Inhägnaden ska vara tillräckligt rymlig med beaktande av antalet hönor och bottenens beskaffenhet. Inhägnadens botten ska vara sådan att den kan hållas torr. I inhägnaden får det inte finnas konstruktioner eller föremål som kan skada fåglarna. Hönsen ska vid behov ha lämpliga väderskydd i inhägnaden (Srf 673/2010 6 §).

När värphönsen har möjlighet till utevistelse skall flera öppningar ge direkt tillträde till utomhusytorna och vara minst 35 cm höga och 40 cm breda och finnas utefter hela byggnadens längd. En total öppningsbredd om 2 m måste i varje fall finnas tillgänglig för varje grupp om 1 000 höns. Utomhusytorna skall ha en area som är avpassad till belägningsgraden och markytans beskaffenhet så att förorening undviks och de skall vara försedda med skydd mot dåligt väder och rovdjur och vid behov med lämpliga vattentråg (direktiv 1999/74/EG artikel 4).

Fjäderfä ska ha tillgång till foder och dricksvatten inomhus eller på en sådan annan plats dit vilda fåglar inte har tillträde. (förordningen om försiktighetsåtgärder med tanke på fågelinfluensa 5 §). Man ska således se till att hönorna fortlöpande har tillgång till dricksvatten.

Företagare som producerar ägg från utehöns ska också beakta att produktionslokalerna och verksamheten också ska uppfylla de krav som allmänt gäller frigående höns inomhus i såväl en som flera våningar.

Hållandet, skötseln, behandlingen och hanteringen av djuren regleras av djurskyddslagen och djurskyddsförordningen. Djurskyddskraven som ställs på hållandet av höns regleras också av statsrådets förordning om skydd av höns. I Eviras anvisning 15650 Urvalsbaserade djurskyddskontroller och övervakning av djurens välbefinnande i samband med tvärvillkoren ingår tolkningar av det, hur lagstiftningen borde tillämpas. Anvisningen finner du på webbplatsen (www.evira.fi).

8 Begränsningar i hållandet av fjäderfä utomhus

Hållandet av fjäderfä utomhus är begränsat från början av mars till utgången av maj i enlighet med förordningen om försiktighetsåtgärder med tanke på fågelinfluensa. Under den tiden ska fjäderfäet skyddas mot kontakter med vilda sjö- och rovfåglar. Fjäderfäet ska antingen hållas inomhus eller i en sådan utomhushägnad som helt och hållet ingärdats och täckts med ett tillräckligt finmaskigt nät eller på något annat motsvarande sätt så att vilda sjö- och rovfåglar inte kommer i kontakt med fjäderfäet.

Till den kommunala veterinären ska i förväg lämnas en skriftlig anmälan, om fjäderfä hålls utomhus under tiden mellan början av mars och utgången av maj. Av anmälan ska följande framgå: vilka fåglar som hållandet utomhus gäller, antalet fåglar och en utredning över det, hur fåglarna i praktiken skyddas mot vilda sjö- och rovfåglar.

Anmälan behöver inte förnyas årligen, om inga ändringar i sakerna som räknats upp ovan sker.

9 Salmonellakontroll

Produktionslokalen ska uppfylla kraven i det nationella salmonellakontrollprogrammet och delta i salmonellakontrollen. Kraven i det nationella salmonellakontrollprogrammet gäller också produktionen av ägg från utehöns. Om kraven som gäller salmonellakontrollen och tillsynen över den har getts vägledning i Eviras anvisning 16034 Produktion och försäljning av hönsägg och andra fågelägg.

10 Märkning av äggen och förpackningarna

Ägg som ett packeri klassificerat som ägg av klass A märks med producentkoden. *Producentkoden ska vara väl synlig och klart läslig och minst 2 millimeter hög* (förordningen om handelsnormer för ägg artikel 9). Producentkoden ska bestå av en siffra som anger produktionsmetoden och medlemsstatens kod (FI=Finland) och produktionsanläggningens identifieringskod (= hönseriets unika identifieringskod). Producentkoden för ägg som producerats i ett hönseri för utehöns märks för produktionsmetodens del med siffran 1.

Förpackningar med ägg av klass A ska på utsidan vara märkta väl synligt och klart läsligt med produktionsmetoden (förordningen om handelsnormer för ägg artikel 12). Detaljhandelsförpackade ägg från en godkänd producent av ägg från utehöns märks med "Ägg från utehöns". Mer detaljerad vägledning om märkningarna på ägg och äggförpackningar ges i Eviras anvisning 16034 Produktion och försäljning av hönsägg och andra fågelägg och på Eviras webbplats.

Om hönor måste hållas inomhus ovabrutet i mer än 16 veckor motsvarar de producerade äggen inte längre de produktionsförhållanden som föreskrivits för produktion av ägg från utehöns i bilaga II artikel 1 i förordningen om handelsnormer för ägg. Då kan de producerade äggen inte längre saluhållas som ägg från utehöns, utan äggen måste saluhållas/marknadsföras som ägg från frigående höns inomhus. Den första siffran i producentkoden som stämplas på äggen och som angör produktionsmetoden måste ändras från 1 (ägg från utehöns) till 2 (ägg från frigående höns inomhus). Då sådana ägg saluhålls i detaljhandeln, rekommenderas att äggen förpackas i detaljhandelsförpackningar för ägg från frigående höns inomhus. Märkningarna på förpackningar till ägg i detaljhandeln ska vara tydliga och entydiga och de får inte vilseleda konsumenten.

11 Bokföring

Utöver de allmänna kraven på bokföring som gäller produktion av ägg och som framgår av Eviras anvisning 16034 Produktion och försäljning av hönsägg och andra fågelägg ska producenten föra bok över det när hönsen inte fått komma utomhus. Av bokföringen ska framgå de datum, då hönsen inte fått komma utomhus och orsaken till att de inte fått komma utomhus. Så går det att följa upp att den oavbrutna högst 16 veckor långa inomhushållningstid som lagen föreskriver inte överskrids då ägg marknadsförs som ägg från utehöns.

Livsmedelshygien

Produktion av ägg från utehöns i Finland

Ett äggpckeri som tar emot ägg som producerats i ett hönseri för utehöns ska för varje produktionsmetod och dag journalföra antalet oklassificerade ägg som mottagits från varje producent (förordningen om handelsnormer för ägg artikel 22).

12 Uppdateringar av anvisningen**Uppdatering 31.5.2018**

Vid uppdatering av anvisningen har man beaktat de ändringar i verkställandet av lagstiftningen som hänför sig till försiktighetsåtgärderna för att förhindra att fågelinfluensa sprider sig och produktionen och marknadsföringen av ägg från utehöns.

